

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3327/2023. (VI. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Veszprémi Törvényszék 1.K.700.234/2022/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Veszprémi Törvényszék 1.K.700.234/2022/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, kiterjesztve a megsemmisítés iránti kérelmet a Budapest Főváros Kormányhivatala BP/L 155/495-13/2019 számú és az első fokon eljáró hatóság, a Zala Megyei Kormányhivatal Nagykanizsa Járási Hivatala ZA-04/L100/2751-23/2017 számú határozatára, az Abtv. 43. §-a alapján.
- [2] 1.1. Az Alkotmánybíróság főtítkárnak felhívása nyomán kiegészített alkotmányjogi panaszban az indítványozó előadta, hogy a járási hivatal szolgálati idő kimutatása tárgyában kelt határozata szerint 17 év és 2 nap figyelembe vehető szolgálati idővel rendelkezik az öregségi nyugdíja tekintetében. Mivel az indítványozó nem értett egyet a határozattal, fellebbezést nyújtott be. Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy szakközépiskolai tanuló jogviszonya alatt iskolaidőben szakmai gyakorlaton vett részt minden héten egy nap, nyári szünetben dolgozott a szakmai gyakorlaton három hetet, valamint diákmunkásként 1975-ben és 1976-ban nyáron 1-1 hónapot; 1975-ben a Zala erdő telephelyén is, a csemetekertben. A kormányhivatal, mint másodfokú közigazgatási hatóság helyben hagyta az elsőfokú közigazgatási hatóság határozatát. Az indítványozó bírósághoz fordult. Keresetlevele arra irányult a panasz szerint, hogy a bíróság bírálja felül a másodfokú közigazgatási hatóság határozatát, hozzon helyes döntést az ügyében úgy, hogy eltörli az alperes határozatát és szolgálati időbe beleszámítják a szakközépiskolában 1975-1979. között töltött tanulóéveit, mivel a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolák tanulóinak társadalombiztosítási jogállása megegyezik a szakmunkástanulókéval. Ezzel kapcsolatban hivatkozott a panaszban a Legfelsőbb Bíróságnak a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjának szolgálati idejébe a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolákban töltött tanulmányi idő beszámításáról szóló 4/2007. Közigazgatási-polgári jogegységi határozata alapján módosított, a szakközépiskolákban folyó szakmunkásképzésről szóló 14/1976. (XII. 1.) MÜM-OM együttes rendeletre, amely szerinte érthető úgy, hogy az abban szereplő szakmákat oktató szakközépiskolákban töltött tanulmányi idő beleszámít a szolgálati időbe (az adott ügyben 3 év szolgálati idő elismerése az öregségi nyugdíj esetén). Kérte független igazságügyi szakértő kirendelését a bíróságtól. A bíróság a keresetet elutasította.
- [3] 1.2. Az alkotmányjogi panasz lényeges tartalma szerint az első és másodfokú közigazgatási hatóságok és a közigazgatási bíróság, az ügy elbírálása kapcsán nem vette figyelembe és nem tartotta tiszteletben az indítványozó jogait, az adott időben a tényeket és bizonyítékokat, valamint a törvény szerint az indítványozót megillető jogszabályt, ezért jogot és jogszabályt is sértettek. A panasz szerint az indítványozó hátrányos megkülönböztetésben részesült [az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdései], sérült a tisztességes hatósági eljáráshoz való alapjoga [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése], sérült a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjoga [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése]. Sérült a tulajdonhoz való joga [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése], mert nem ismerték el szolgálati időnek az 1975-1979 között szakmunkásképző szakközépiskolában töltött időt, az ott szerzett szakmát.
- [4] A panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés körében azt adja elő, hogy szolgálati időt szerzett a szakközépiskolában 1975 szeptembere és 1979 júniusa között, ami a tulajdona. Hátrányos megkülönböztetésben részesült a szakmunkás iskola szakmunkás-

tanulóival szemben azért, mert szakmunkásképzést folytató szakközépiskolába szerzett szakmát, ezért nem ismerik el szolgálati időnek ezt az időtartamot ugyanúgy, mint a szakmunkás iskolában végzett szakmunkás-tanulóknak. Sérült a tisztességes hatósági eljáráshoz való joga azért, mert a másodfokú hatóság érdemben nem vizsgálta felül az elsőfokú hatóság határozatát, a helybenhagyó határozatával nem volt pártatlan és független. Mindkét hatóság határozata jogot és jogszabályt is sértett, ezzel az indítványozónak súlyos gazdasági kárt okoz az öregségi nyugdíja megállapításakor. A közigazgatási bíróság ítélete azért alaptörvény-ellenes, mert sérti az indítványozónak a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjogát. A panasz szerint az indítványozónak a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjoga sérült „azért, mert az ügyem megoldása nem haladt előre az elsőfokú közigazgatási hatóság határozatától, és nem tett semmit [a bíróság] azért, hogy haladjunk, nem volt pártatlan és független, nem mert vagy nem akart állást foglalni (passzív volt) az ügyem elbírálása kapcsán, az ellentmondásokat nem oldotta fel, továbbgörgette az ügyem az Alkotmánybíróságra.” Hivatkozott arra, hogy a vonatkozó jogszabályok szerint szolgálati időnek számít a szakmunkástanulói jogviszony, valamint a tanulószerveződés alapján szakképző iskolai tanulóként biztosításban töltött idő.

- [5] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdései alapján elsőként azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [6] 2.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül – 2023. január 2-án – nyújtotta be, az ítéletet 2022. november 7-én kézbesítették.
- [7] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntés alapjául szolgáló eljárásban felperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [8] Alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja alapján Alaptörvényben biztosított jog sérelmére alapítható. E feltételnek a panasz formálisan megfelel.
- [9] Arról, hogy a határozott kérelem egyik eleme az alkotmányjogi panasznál, az indokolás [52. § (1b) bekezdés e) pont], alkalmas-e a konkrét esetben a panasz befogadására, az Abtv. 29. §-a alapján kell dönten.
- [10] 2.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [11] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését – különösen, ha az értelmezés a Kúria határozatában jelenik meg – el kell ismernie [lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]].
- [12] Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy alkotmányjogi panasz alapján eljárva csak az alkotmányossági szempontokat vizsgálja, tartózkodik attól, hogy a jogszabályok értelmezésére és azok alkalmazására hivatott bíróságok tevékenységét törvényességi-jogalkalmazási kérdésekben felülbírálja. „Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.” [3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]]
- [13] 3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jelen esetben az alkotmányjogi panaszban említett, Alaptörvényben biztosított egyes jogok sérelmével kapcsolatosan a panasz nem alkotmányossági, hanem szakjogi törvényességi kérdésekre vonatkozik. Az indítványozó valójában a támadott ítéletben foglalt döntést, azok rá hátrányos voltát tekinti alapjogi sérelemnek, a döntések Alkotmánybíróság általi felülbírlata érdekében.
- [14] 3.1. Az Alkotmánybíróság 23/2009. (III. 6.) AB határozata vizsgálta a panaszban hivatkozott 4/2007. Közigazgatási-polgári jogegységi határozatot (KPJE) és azt alkotmányellenesnek találta, és megsemmisítette. A határozat szerint a KPJE az önálló – jogszabályi háttérrel nélküli – normatartalom kialakításával túllépte a bíróságok jogalkalmazásának egységét biztosítani hivatott jogértelmezés kereteit. Habár az Alkotmánybíróságnak ez a határozata az Alaptörvény negyedik módosításával hatályát veszítette (negyedik módosítás 19. cikke), ez nem érintette az ezen határozatok által kifejtett joghatásokat (Alaptörvény Záró és egyes rendelkezések 5.).
- [15] 3.2. Az Alkotmánybíróság több határozata szerint az Alaptörvényben biztosított tulajdonhoz való jog a korábban tulajdonként megszerzett (és így az alkotmányos tulajdonvédelem alatt álló) vagyoni jogi igényeket védi.

Ezt erősítette meg a 3048/2013. (II. 28.) AB határozat (Indokolás [39]) is, amely rámutatott, hogy a társadalombiztosítási jogviszonyokkal összefüggő szolgáltatások esetében továbbra is fennáll az alkotmányos tulajdonvédelem. A jelen esetben az egyik kérdés a bírói eljárásban éppen az volt, hogy az indítványra okot adó ügyben korábban tulajdonként megszerzett vagyoni értékű jogról van-e szó a jogszabályok szerint. Erről a bíróság indokolt döntésével a konkrét esetben állást foglalt (indokolás [18]–[33]) és a jogszabályi környezet részletes bemutatása után vonta le következtetéseit arról, hogy a szakközépiskolai szakmai gyakorlat milyen feltételek fennállása mellett minősülhet keresőtevékenységnek, szolgálati időnek (pl. ha a szakmai gyakorlat teljesítésére szolgálati időként elismerhető jogviszony keretében került sor, Indokolás [24]). A bírói döntés szerint ezeknek a feltételeknek a fennállását az indítványozó nem bizonyította a konkrét esetben. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem állapítható meg, hogy a bírói ítélettel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak az Alaptörvény XIII. cikke (1) bekezdése, vagy a XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdését illetően.

- [16] 3.3. Az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdése sérelme akkor merülhet fel, ha a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó (egymással összehasonlítható) jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne {lásd: 3073/2021. (III. 4.) AB határozat, Indokolás [19]}. Amennyiben tehát különböző helyzetben lévő személyeket, csoportokat kezel eltérően a jogalkotó, a támadott szabályozás diszkriminatív jellege nem merülhet fel az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése alapján.
- [17] A jelen esetben az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben a jogszabályok előírásai a szabályozás szempontjából nem azonos csoportba tartozó (egymással összehasonlítható) jogalanyokra vonatkoznak. Az indítványra okot adó ügyben szakközépiskolában töltött tanulmányi időről van szó, a panaszban összehasonlítva a szakmunkástanulók képzésével. A szakmunkástanulók jogviszonya, és a szakmunkásképzést is nyújtó szakközépiskolák tanulóinak a jogviszonya, és ezzel a társadalombiztosítási jogállásuk nem azonos a bíróság által felhívott jogszabályok szerint; ennek ellenkezőjét az alkotmányjogi panasz csak állítja, de nem igazolja meggyőzően.
- [18] Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem állapítható meg, hogy a bírói ítélettel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdését illetően.
- [19] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdése alkalmazásával, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. június 6.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/99/2023.

